

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายเจริญ ภัคดีธนากุล ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๗ - ๒๙/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๖/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๕๔

วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่ ๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือไม่

เห็นว่า ข้อเท็จจริงปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ต้องพิจารณาในคดีนี้ ทั้งสามฉบับถูกเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยมีบันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญเสนอไปพร้อมด้วย ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๘ (๑) (๒) (๓) ประกอบมาตรา ๑๓๙ (๓) และมาตรา ๑๔๒ วรรคสี่และวรรคห้า สำหรับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่เสนอโดย นายพีรพันธุ์ พาลุสุข สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะรวม ๖๕ คน เป็นจำนวนเกินกว่าหนึ่งในสิบของสมาชิกที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรขณะนั้น ก็เป็นการเสนอที่ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๙ (๒) เช่นกัน ทั้งร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวมิใช่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน จึงไม่จำเป็นต้องมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๒ วรรคสอง

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวทั้งในชั้นสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ได้กระทำเป็น ๓ วาระถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๐ โดยมีองค์ประชุมถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ และการออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระก็เป็นไปโดยมีคะแนนเสียงเห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา ถูกต้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๐ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ทั้งวุฒิสภาได้พิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติทั้งสามฉบับในคดีนี้เสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวไปถึงวุฒิสภา ถูกต้องตามกรอบเวลาที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๖ วรรคหนึ่ง

ดังนั้น จึงเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ ๒ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หรือไม่

๑. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีข้อความอันเป็นสาระสำคัญ ๙ ประการ ได้แก่

(๑) แก้ไขเพิ่มเติมนิยามศัพท์คำว่า “เขตเลือกตั้ง” และยกเลิกนิยามคำว่า “กลุ่มจังหวัด” (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมคำว่า “แบบสัดส่วน” ในทุกมาตรา เป็นคำว่า “แบบบัญชีรายชื่อ” แทน เพื่อให้สอดคล้องกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖ (๒) มาตรา ๗ มาตรา ๑๔ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๓ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๖ มาตรา ๕๐ (๒) มาตรา ๕๒ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๑ วรรคสาม และวรรคสี่ มาตรา ๘๒ (๓) (๔) และ (๕) มาตรา (๙๐) มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ มาตรา ๙๓ มาตรา ๙๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๑๐)

(๓) เพิ่มเติมมาตรา ๙/๑ กำหนดวิธีการใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้ง และ มาตรา ๑๐ (๓) เปิดโอกาสให้พรรคการเมืองมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๔) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบสัดส่วน (ยกเลิกมาตรา ๑๑)

(๕) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖)

(๖) ยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไป (ยกเลิกมาตรา ๔๗)

(๗) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้ผู้สมัครได้รับหมายเลขประจำตัวผู้สมัครในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๘)

(๘) แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์คะแนนเลือกตั้งที่ผู้สมัครจะได้รับเลือกตั้ง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๙)

(๙) เพิ่มบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับการจัดประชุมหารือกับหัวหน้าพรรคการเมืองเพื่อกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้งของพรรคการเมืองและผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งทั่วไปครั้งต่อไป (เพิ่มขึ้นใหม่โดยร่างมาตรา ๓๕)

พิจารณาข้อความทั้ง ๓๗ มาตราในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๒. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีข้อความอันเป็นสาระสำคัญอยู่ในมาตรา ๓ เพียงประการเดียว โดยมีเจตนารมณ์เพียง การแก้ไขตัดข้อความเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ไม่จำเป็นสำหรับการเลือกตั้ง ตามที่ได้แก้ไขใหม่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๕๕๔ กล่าวคือ อำนาจหน้าที่ในมาตรา ๑๐ (๙) ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ จาก “(๙) ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และการเลือกตั้งแบบสัดส่วน และการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้ง จัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” มาเป็น “(๙) ดำเนินการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” โดยตัดคำว่า “..และการเลือกตั้งแบบสัดส่วน” ไป เนื่องจาก รัฐธรรมนูญที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกการเลือกตั้งแบบสัดส่วนแล้ว และการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ ก็ถือประเทศทั้งประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง จึงไม่ต้องมีการแบ่งเขตเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ จึงเหลืออำนาจ เพียงการแบ่งเขตเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เท่านั้น ดังนั้น จึงมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา ๑ ถึง มาตรา ๔ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

๓. ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มีข้อความอันเป็นสาระสำคัญตามมาตรา ๔ ถึง มาตรา ๙ เพียงประการเดียว เพื่อแก้ไขข้อความ จากคำว่า “...แบบสัดส่วน” ให้เป็น “...แบบบัญชีรายชื่อ” แทนโดยไม่มีการแก้ไขเนื้อหาอื่นเลย

ดังนั้น จึงมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๑๒ ไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

อาศัยข้อเท็จจริงและเหตุผลดังที่ได้เสนอมาข้างต้น จึงมีความเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ได้ตราขึ้นโดยถูกต้อง
ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และไม่มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

นายจรัญ ภัคดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ